

S B Í R K A

INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY

Ročník: 2009

V Praze dne 1. prosince 2009

Částka: 50

O B S A H :

- Část I.** 50. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 1.12.2009, kterým se stanovují normy znalostí hasičů
- Část II.** Oznámení ředitele odboru IZS a výkonu služby MV-generálního ředitelství HZS ČR
- Oznámení náměstka generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky pro IZS a operační řízení

50

P O K Y N

generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky

ze dne 1. prosince 2009,

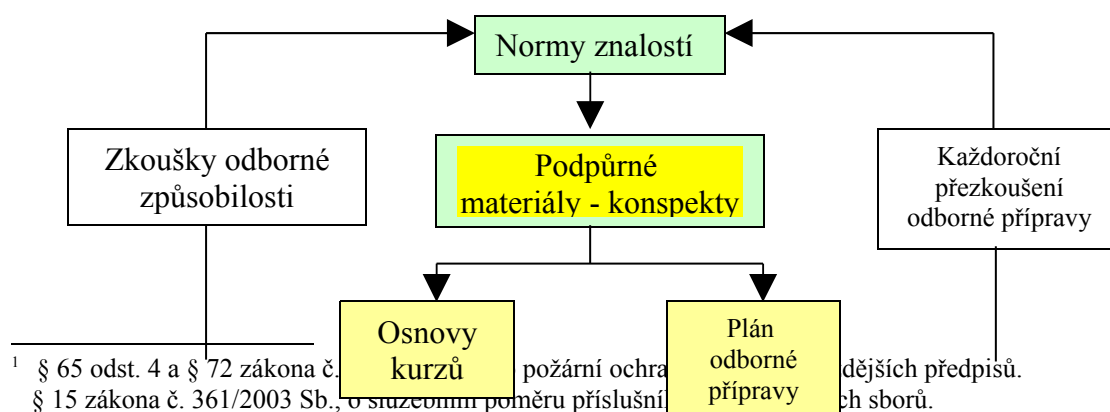
kterým se stanovují normy znalostí hasičů

V souladu s § 24 a § 72 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, a v návaznosti na vyhlášku č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb., a k zabezpečení odborné přípravy příslušníků jednotek hasičských záchranných sborů krajů, příslušníků jednotek Záchraného útvaru HZS ČR, zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků, členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů podniků (dále jen „hasič“)

I. s t a n o v í m

(1) Normy znalostí hasičů (dále jen „normy znalostí“) stanovují minimální požadavky na odborné znalosti a dovednosti hasičů, uzpůsobené zastávané funkci, které jsou nezbytné pro jejich výkon práce a pro splnění úkolů stanovených jednotkám požární ochrany v § 70 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o PO“).

(2) Normy znalostí stanovují jednotný základ pro přípravu a posuzování osnov odborných a specializačních kurzů pro hasiče, pro přípravu ročních plánů jejich odborné přípravy a pro přípravu konspektů – podpůrných materiálů odborné přípravy. Normy znalostí nestanovují zdravotní, fyzické a další kvalifikační požadavky pro výkon práce hasičů, ani způsob ověřování stanovených znalostí a dovedností a vydávání příslušných osvědčení. To stanovují jiné normy a předpisy¹.

Vazby normy znalostí

¹ § 65 odst. 4 a § 72 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, § 15 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky, § 32 až 40 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

Nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků.

Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 58/2008, kterým se stanovují požadavky na tělesnou zdatnost občana při přijímání do služebního poměru příslušníka Hasičského záchranného sboru České republiky a na tělesnou zdatnost příslušníka Hasičského záchranného sboru České republiky pro výkon služby na služebním místě, na které má být ustanoven a organizace zkoušek tělesné zdatnosti a tělesné přípravy.

Viz též interní akty řízení k odborné způsobilosti příslušníků a zaměstnanců zařazených na vybraných funkcích

v jednotkách HZS podniků a členů vykonávajících službu v jednotkách SDH obcí nebo podniků jako svoje zaměstnání v hlavním pracovním poměru.

(3) Normy znalostí přizpůsobují obecné požadavky ² na odborné znalosti a dovednosti k výkonu práce hasičů v zastávané funkci tak, aby odpovídaly potřebám plnění standardních úkolů v jednotkách požární ochrany.

(4) Pro potřeby přípravy a posuzování učebních osnov, zejména odborných kurzů, se odborné znalosti začleňují do těchto skupin:

- A) organizace požární ochrany,
- B) bezpečnost práce,
- C) požární prevence,
- D) požární taktika,
- E) věcné prostředky,
- F) technický výcvik,
- G) předlékařská pomoc a psychologická příprava.

(5) Pro potřebu norem znalostí se zavádějí následující pojmy (tyto pojmy však nenahrazují ani nijak neomezuji obecné chápání v jiných souvislostech, např. v právních předpisech):

bezpečně - požadované úkony prováděné bez rizika, případně bez neúměrného rizika zranění vlastní osoby, členů týmu nebo jiných dotčených osob,

bezpečnostní systémy - elektronická nebo mechanická zařízení zajišťující bezpečný provoz věcných prostředků požární ochrany,

bezpečnostní zóna - vyznačuje se v případě zásahu při mimořádné události způsobené zdrojem ionizujícího záření. Hranice bezpečnostní zóny je definována naměřenými hodnotami příkonu dávkového ekvivalentu, popř. plošné aktivity. Je to prostor, ve kterém je třeba zavést režimová opatření a dodržovat zásady radiační ochrany,

biologické látky (biologické agens, B-agens) ³ - jakýkoliv organismus přírodní i modifikovaný, jehož záměrné použití může způsobit smrt, onemocnění anebo zneschopnění lidí a zvířat nebo který může způsobit úhyn nebo poškození rostlin. Jejich seznam je stanoven vyhláškou ⁴,

bojové chemické látky - chemické látky v plynném, kapalném nebo pevném skupenství, která může díky svému přímému toxickému působení na živé organismy způsobit smrt, dočasné zneschopnění nebo trvalou újmu na zdraví lidem nebo zvířatům nebo zničit rostliny. Pro své toxické vlastnosti mohou být využity jako bojové prostředky. Podle účinků na lidský organismus se dělí na dusivé (fosgen, chlorpikrin), všeobecně jedovaté (kyanovodíky, chlorkyan), zpuchýřující (yperit, lewisit), nervově paralytické (sarin, VX), dráždivé (slzné látky), psychoaktivní (LSD),

defenzivní jízda - efektivní jednání řidiče založené na předcházení kritickým jízdním situacím,

dekontaminace - soubor metod, postupů, organizačního zabezpečení a prostředků k účinnému odstranění nebezpečné látky (kontaminantu). Vzhledem k tomu, že úplné odstranění kontaminantu není možné (zůstává tzv. zbytková dekontaminace), rozumí se dekontaminací snížení

² § 32 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

³ Zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Vyhláška č. 474/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona.

škodlivého účinku kontaminantu na takovou bezpečnou úroveň, která neohrožuje zdraví a život osob a zvířat, a jeho likvidace,

detekce - zjišťování přítomnosti určité látky v kontrolovaném prostoru nebo vzorku; závěrem detekce je zjištění, zda látka ve vzorku je nebo není přítomna minimálně v množství větším než je mez detekce. Mez detekce je množství (koncentrace) látky, kterou je detekční přístroj nebo prostředek schopen zaznamenat (detekovat), tj. rozlišit od pozadí,

detekční prostředky - prostředky určené k provádění detekce chemických látek, bojových chemických látek, radioaktivních látek, zdrojů ionizujícího záření a přístroje ke zjišťování přítomnosti B-agens,

družstvo – jednotka PO, četa, družstvo, družstvo o sníženém početním stavu nebo skupina, t.j. nezbytný počet osob (zpravidla hasičů) bezprostředně spolupracujících při plnění společného úkolu a kteří mezi sebou vzájemně komunikují tak, aby koordinovali své aktivity a vzájemně se podporovali při zajištění své bezpečnosti,

funkce - základní charakteristiky, taktické možnosti a technická data potřebná k optimálnímu taktickému využití věcných prostředků požární ochrany nebo používaných systémů,

hydraulické systémy - systémy používané k přenosu síly u výškové techniky a vyprošťovacího zařízení,

hodnocení - schopnost uvést pozitivní a negativní jevy ve vztahu k objektu nebo situaci,

charakterizace látky - přibližné určení látky a jejich nebezpečných vlastností pro přiřazení do určité skupiny látek, např. látka výbušná, zásaditá, kyselé, oxidující, hořlavá,

chemický průzkum - soubor činností vedoucí k detekci, charakterizaci, identifikaci nebo stanovení nebezpečných chemických látek nebo bojových chemických látek v terénních podmínkách v případě jejich úniku do životního prostředí a interpretace naměřených údajů a dalších zjištěných okolností s cílem identifikovat charakteristická nebezpečí, stanovit rozsah mimořádné události, navrhnout postupy pro zamezení šíření mimořádné události, snížení míry rizika a ochranu zasahujících osob. Získané poznatky velitel zásahu použije při rozhodování o způsobu vedení zásahu,

identifikace - přesné určení látky nebo jejího chemického vzorce,

infekční látky ⁵ - látky schopné vyvolat nákazu. Pro účely ADR jsou infekčními látkami ty látky, o kterých je známo nebo lze důvodně předpokládat, že obsahují původce nemoci. Původci nemoci jsou definováni jako mikroorganismy (včetně bakterií, virů, rickettsií, parazitů a plísní) a jiní činitelé, jako jsou priony, které (kteří) mohou způsobit onemocnění u lidí nebo zvířat,

ionizující záření - záření, jehož energie je natolik vysoká, že je schopna vyřazet elektrony z atomového obalu, a tím látku ionizovat. Ionizující záření se rozděluje na dvě skupiny - záření přímo ionizující, tvořené elektricky nabitými částicemi (např. α , β^+ , β^- , protonové záření p^+), a záření nepřímo ionizující (rentgenové záření, záření γ , neutronové záření), jehož kvanta nejsou elektricky nabitá a svou kinetickou energii předávají v látce nejprve nabitým částicím (většinou elektronům) a ty teprve přímými účinky na atomy látku ionizují,

je seznámen - proškolení základů dané problematiky. Znalost základních pojmů. Problematika zpravidla není zařazována k opakovanému proškolení a opakovanému ověřování znalostí či schopností,

je schopen - prokázání znalostí s uvedením zásad a postupu při praktické činnosti. Činnost může být doplněna vysvětlením, ilustrací nebo jejich kombinací. Výraz je užíván u činnostech, které nelze pro potřeby prokázání dovednosti objektivně simulovat (např. rozebírání konstrukcí),

kondiční jízda - jízda, mající za úkol pravidelně udržovat řidičskou kondici a postupně prohlubovat návyky ke kvalitnímu řízení vybraných motorových vozidel,

⁵ Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě (ADR). Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí (RID).

koordinace - uplatňování zásad spolupráce za účelem dosažení společného cíle,

kritická jízdní situace - jízdní situace, kdy bezprostředně hrozí

- kolize s jiným účastníkem silničního provozu nebo s překážkou na komunikaci,
- ztráta ovladatelnosti motorového vozidla nebo jízdní soupravy,

mimořádná událost s výskytem nebezpečných látek ⁶ - mimořádná událost, kdy se nebezpečná látka ocitla mimo kontrolu v tak velkých množstvích, že jsou ohroženi lidé, zvířata a životní prostředí a je nutné provádět záchranné a likvidační práce,

monitorování - proces zjišťování, předávání, vyhodnocování a využívání údajů o chemické, radiační a biologické situaci pro potřeby ochrany obyvatelstva,

nebezpečná zóna - vymezený prostor bezprostředního ohrožení života a zdraví účinky mimořádné události; prostor této zóny ohraničuje **hranice nebezpečné zóny**; vymezuje se zpravidla při ohrožení nasazených sil a prostředků účinky nebezpečných látek nebo jiných charakteristických nebezpečí (pád předmětů); je to zóna, kde platí z hlediska ochrany životů a zdraví režimová opatření, např. ochranné prostředky, stanovená doba pobytu včetně řízeného vstupu a výstupu z této zóny,

nebezpečné chemické látky nebo nebezpečné chemické přípravky ² - látky nebo přípravky, které za podmínek stanovených zákonem o chemických látkách a chemických přípravcích mají jednu nebo více nebezpečných vlastností,

nebezpečné látky - nebezpečné chemické látky nebo nebezpečné chemické přípravky, bojové chemické látky, vysoce nebezpečné a rizikové biologické agens a toxiny a radioaktivní látky mající jednu nebo více nebezpečných vlastností,

nebezpečné věci ⁵ - látky a předměty, jejichž přeprava je podle dohody ADR vyloučena, nebo připuštěna pouze za podmínek v ní stanovených,

nestandardní operace - vzniklé situace, které je nutné řešit improvizací, tedy kombinací několika metod nebo postupů,

oběť - osoba, která má přímý vztah k požáru nebo jiné mimořádné události tím, že utrpěla újmu na zdraví, psychice nebo majetku,

odběr vzorku - postup, jehož cílem je získat reprezentativní vzorek v pevném, kapalném nebo plynném skupenství pro analýzu ve stacionární nebo mobilní laboratoři,

odpadní voda po dekontaminaci - směs odpadních látek, která vznikla během dekontaminace. Obsahuje použité dekontaminační činidlo, vodu a nečistoty smyté z kontaminovaných objektů. V případě kontaminace chemickými látkami obsahuje dále zředěnou nebo chemicky odbouranou/neodbouranou látku. Jde-li o kontaminaci B-agens, obsahuje dále usmrcený/neusmrcený mikroorganismus. V případě kontaminace radioaktivní látkou obsahuje její zředěnou formu, která nadále vykazuje radioaktivitu,

ochranné prostředky - prostředky určené k ochraně hasiče při zásahové činnosti,

operace - soubor rozhodnutí a úkonů směřující k vyřešení vzniklé situace,

oprava - činnost, která vede k obnovení původních funkcí věcného prostředku požární ochrany,

ošetření - umytí, odstranění nečistot, vysušení apod.,

pěnové systémy - nádrže na pěnové koncentráty, armatury pro jejich transport, přiměšovače, ovládací a měřicí přístroje,

popis - ústní nebo písemné vysvětlení dané skutečnosti nebo problematiky,

postup, metoda - posloupnost akcí (úkonů) prováděné schváleným způsobem a ve schváleném pořadí, určená k dosažení zadaného úkolu (cíle),

potřebné dovednosti - základní dovednosti, které musí mít hasič, aby provedl konkrétní činnost,

⁶ Metodický list č. 1 až 5 kapitoly L Bojového řádu jednotek požární ochrany.

² Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

potřebné znalosti - základní znalosti, které musí hasič mít, aby mohl provádět konkrétní činnost,

používání - řízení, obsluha, údržba a oprava věcných prostředků požární ochrany v rozsahu stanoveném v návodu k obsluze,

prostředky strojní služby - prostředky stanovené Řádem strojní služby HZS ČR,

předpis - právní předpis, norma nebo interní akt řízení,

radiační průzkum - soubor činností vedoucí k rozpoznání přítomnosti zdroje ionizujícího záření a radioaktivních látek, k jejich detekci, charakterizaci, identifikaci nebo stanovení ochranných zón pro ozáření a kontaminaci a interpretace naměřených údajů s cílem stanovit rozsah mimořádné radiační události, navrhnout postupy pro zamezení šíření radioaktivních látek a opatření k zabezpečení radiační ochrany zasahujících osob. Získané poznatky velitel zásahu použije při rozhodování o způsobu vedení zásahu,

režimové pracoviště - prostor s omezeným pohybem osob, se zamezením vstupu nepovolaným osobám, který je uzpůsoben k práci s nebezpečnými látkami,

schváleno - schváleno orgánem, nebo osobou s rozhodovací pravomocí k dané problematice,

specifikace - podrobný rozpis postupu prováděné činnosti stanovený výrobcem zařízení nebo oprávněným orgánem,

stanoviště dekontaminace hasičů - mobilní technologický celek určený pro dekontaminaci hasičů nebo zasahujících jednotek PO v protichemických ochranných oděvech po návratu z nebezpečné zóny (bezpečnostní zóny),

stanovení látky - přesné určení obsahu látky v daném vzorku vyjádřené číslem a jednotkou (většinou koncentrací),

stanoviště dekontaminace osob - mobilní technologický celek určený pro dekontaminaci obyvatelstva,

stanoviště dekontaminace techniky - mobilní technologický celek, který je určen pro dekontaminaci techniky,

strojník - hasič určený k činnosti zajišťující plnění úkolů strojní služby v jednotce PO, při používání prostředků strojní služby,

takticko technická data - základní charakteristiky, technická data a taktické možnosti, potřebné k uživatelské obsluze a praktickému použití požární techniky a věcných prostředků požární ochrany,

teze odborné přípravy - témata vydávaná pro potřebu přípravy plánů a konspektů pravidelné odborné přípravy v jednotkách PO, kde je tato příprava prováděna s věcnými prostředky požární ochrany a v organizačních podmínkách této jednotky. Znalosti stanovené v normách znalostí ve skupinách B až G jsou zde sloučeny do skupin

- všeobecné požadavky (*potřebné znalosti, potřebné dovednosti a bezpečnostní zásady*)
- zdlouvání požárů (*potřebné znalosti, potřebné dovednosti a bezpečnostní zásady*)
- záchranné práce při mimořádných událostech (*potřebné znalosti, potřebné dovednosti a bezpečnostní zásady*),

toxin ³ - látka vzniklá z jakýchkoliv organismů včetně mikroorganismů, zvířat nebo rostlin, jakéhokoli způsobu výroby, přírodní nebo modifikovaná, nebo látka chemicky syntetizovaná, která může způsobit smrt, nemoc nebo jinak ublížit lidem, zvířatům nebo rostlinám,

údržba, udržovat - činnost, jejíž cílem je uvedení věcného prostředku požární ochrany do akceschopného stavu po použití nebo po uplynutí předepsané lhůty. Rozsah údržby je stanoven výrobcem nebo jiným zvláštním předpisem,

umí, ovládá, dovede - předvedení skutečné činnosti jednotlivce nebo družstva, podle schválených postupů. Výraz je užíván u činností, které je možné při prokazování dovedností předvést,

věcné prostředky požární ochrany (dále jen „věcné prostředky“) - požární technika a prostředky používané k ochraně, záchraně a evakuaci osob, hašení požáru a prostředky používané při činnosti jednotek PO při záchranných a likvidačních pracích a ochraně obyvatelstva při plnění úkolů civilní ochrany ve vybavení příslušné jednotky PO ⁸,

vlastnosti - základní ukazatele, jejichž znalost má přímý vliv na bezpečné splnění zadaného úkolu,

vnější podmínky - podmínky vně objektů nebo technologických zařízení; zpravidla se jedná o vlivy povětrnostní,

vnější zóna - prostor, který obklopuje nebezpečnou zónu (bezpečnostní zónu). V této zóně se zřizuje nástupní prostor a jsou zde soustředěny zasahující síly a prostředky; na hranici nebezpečné (bezpečnostní) a vnější zóny se zřizuje dekontaminační stanoviště. Součástí vnější zóny je **prostor s regulovaným pohybem**, který je součástí dekontaminačního pracoviště. Prostor s regulovaným pohybem tvoří místo pro kontrolu účinnosti dekontaminace, lavice pro svlékání dekontaminovaných protichemických ochranných oděvů, místo pro odkládání použitých protichemických ochranných oděvů, místo pro odkládání dekontaminovaných předmětů, místo pro odkládání dýchacích přístrojů a místo opětovného vystrojení,

vnitřní podmínky - podmínky uvnitř uzavřených objektů nebo technologických zařízení,

vodní systémy - nádrže na vodu, otvácí a zavírací armatury, ovládací a měřicí zařízení,

vysoce rizikové biologické agens a toxiny ³ - biologická agens a toxiny, které mají takové vlastnosti nebo schopnosti, že mohou být aplikovány jako zbraň. Jejich seznam je stanoven vyhláškou ⁴,

zavlečená (druhotná) kontaminace - kontaminace, která není způsobena původním zdrojem nebezpečné látky, ale vlivem kontaktu s kontaminovanou technikou, věcnými prostředky, únikem osob mimo stanoviště dekontaminace nebo činností zasahující jednotky mimo nebezpečnou zónu, která vede ke kontaminaci,

znalost, zná - prokázání teoretických znalostí ústní nebo písemnou formou v míře odpovídající kategorii a předurčenosti jednotky PO;

II. v y d á v á m

v příloze tohoto pokynu

1. Normu znalostí pro funkci hasič ve služební hodnosti vrchní referent nebo asistent (příloha č. 1),
2. Normu znalostí pro funkci velitel družstva ve služební hodnosti inspektor (příloha č. 2),
3. Normu znalostí pro funkci hasič-strojník ve služební hodnosti asistent (příloha č. 3),
4. Normu znalostí pro funkci hasič-technik chemické služby ve služební hodnosti vrchní asistent (příloha č. 4),
5. Normu znalostí pro funkci technik chemické služby, chemik ve služební hodnosti vrchní asistent nebo inspektor nebo vrchní inspektor (příloha č. 5);

III. u k l á d á m

1. ředitelům HZS krajů a velitelům Záchranného útvaru HZS ČR

při odborné přípravě hasičů a ověřování jejich odborných znalostí postupovat dle tohoto pokynu,

2. ředitelům HZS krajů

seznámit s tímto pokynem velitele jednotek PO ve své územní působnosti,

⁸ § 1 písm. c) vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).

3. řediteli kanceláře generálního ředitele HZS ČR, řediteli odboru IZS a výkonu služby MV-generálního ředitelství HZS ČR, ředitelům vzdělávacích zařízení HZS ČR a řediteli Střední odborné školy PO a Vyšší odborné školy PO ve Frýdku-Místku

uzpůsobit vydávané učební osnovy odborných i specializačních kurzů pro hasiče, konspekty a další podpůrné materiály odborné přípravy normám znalostí,

4. řediteli odboru IZS a výkonu služby MV-generálního ředitelství HZS ČR

provádět doplňování a případně změny norem znalostí a vydávat teze (témata) odborné přípravy pro jednotlivé funkce hasičů;

IV. z r u š u j í

Pokyn generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 17/2003, č. 49/2003 a č. 43/2004 a Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 18/2006.

Tento pokyn nabývá účinnosti dnem vydání.

Čj. MV-41464-1/PO-2009

Generální ředitel HZS ČR
genmjr. Ing. Miroslav Štěpán v. r.

Obdrží:
HZS krajů
Záchranný útvar HZS ČR
SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku-Místku
MV-generální ředitelství HZS ČR

Příloha č. 1
k Pokynu GŘ HZS ČR č. 50/2009

**NORMA ZNALOSTÍ PRO FUNKCI
HASIČ
ve služební hodnosti vrchní referent nebo asistent**

1. Obecné požadavky na výkon práce

Úkoly stanovené jednotkám požární ochrany v § 70 zákona o PO upřesňují zejména vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb. (dále jen „vyhláška o jednotkách PO“) a Bojový řád jednotek požární ochrany.

Hasič musí mít prokazatelně potřebné znalosti a dovednosti, aby mohl plnit standardní úkoly stanovené jednotkám PO a bezpečně zvládal typické činnosti výkonu služby hasiče samostatně i v družstvu.

Za standardní úkoly stanovené jednotkám PO se pro potřeby normy znalostí považuje zejména:

- a) provádění zásahu za normální i ztížené situace podle příslušné dokumentace při požárech
 - budov,
 - skladů,
 - výškových budov,
 - polí a lesů,
 - silničních dopravních vozidel,
 - stavebních a speciálních strojů,
 - dopravních prostředků,
 - v tunelech,
 - technologických zařízení,
 - produktovodů,
 - s přítomností nádob s hořlavými kapalinami a stlačenými plyny,
 - s nebezpečím ionizujícího záření,
 - s přítomností nebezpečných látek;
- b) provádění záchranných prací při živelních pohromách a mimořádných událostech
 - ba) způsobených
 - povodní a přívalovými dešti,
 - větrem,
 - sesuvem půdy,
 - zřícením konstrukcí,
 - havárií na vodovodním zařízení,
 - havárií na produktovodu nebo jinou olejovou havárií,
 - havárií s nebezpečím ionizujícího záření,
 - havárií s únikem nebezpečných látek,
 - havárií dopravního prostředku,
 - bb) vyžadujících
 - záchranu, evakuaci či vyhledávání osob a zvířat,
 - poskytnutí předlékařské pomoci,
 - evakuaci majetku a cenných předmětů,

- práce na vodní hladině a ledu,
- práce ve výšce a nad volnou hloubkou,
- práce ve výšce na AŽ a AP,
- podporu letecké techniky,
- dálkovou dopravu vody,
- čerpání vody,
- technickou a technologickou pomoc,
- přetlakovou ventilaci a větrání.

2. Požadavky na znalosti a dovednosti hasiče

Skupina znalostí	Požadavky potřebných znalostí a dovedností
A Organizace požární ochrany	JE SEZNÁMEN: • se systémem řízení požární ochrany, • se základní dokumentací a evidencí, která je vedena a uložena u jednotky PO, • se základními povinnostmi fyzických a právnických osob na úseku požární ochrany, • se systémem IZS, krizového řízení a ochrany obyvatelstva, • s organizací jednotlivých služeb v požární ochraně. ZNÁ: • organizaci řízení své jednotky PO s vazbou na funkci hasič v době operačního i organizačního řízení, • předpisy mající vztah k funkci hasiče a operačnímu řízení, • práva a povinnosti hasiče, • ustanovení řádů služeb jednotek PO, která mají vazbu na práci ve funkci hasič.
B Bezpečnost práce	ZNÁ: • druhy, ochranné vlastnosti a funkce, místo uložení, správný postup použití, rozsah kontroly a ošetřování ochranných pracovních prostředků, • místo uložení ochranných prostředků na mobilní požární technice a způsob jejich zajištění proti samovolnému pohybu při jízdě, • rizika (očekávané zvláštnosti) při standardních zásazích u požárů, živelních ohromách a jiných mimořádných událostech, pro které je jednotka PO předurčena. Je schopen, umí provádět činnosti hasiče, které jeho a zasahující tým proti rizikům chrání, • barevné značení technických plynů a plynů pro zdravotní účely, skladovaných v nádobách a vedených v potrubí, • předepsaný způsob označování hlavních vypínačů a uzávěrů elektřiny, vody a plynu, • předepsaný způsob označování prostor, kde jsou umístěny tlakové nádoby, kde je nebezpečí úrazu elektrickým proudem, ionizujícím zářením nebo jiným nebezpečím, • předepsaný způsob označování dopravních prostředků dopravujících nebezpečný náklad, • postup pro vypínání el. proudu. UMÍ: • udržovat ochranné prostředky, které jsou v osobním užívání hasiče. Zná důvody pro vyřazení těchto prostředků z používání, • bezpečně nastoupit do požárního automobilu po vyhlášení požárního poplachu, zná bezpečnostní zásady pro osádku vozidla jedoucího k zásahu, zná způsob zajišťování a otevírání dveří požárních automobilů, v nichž se přepravuje a umí bezpečně z požárního automobilu v místě zásahu vystupovat, • správně a bezpečně používat cest k požárním automobilům na stanici, • použít signály minimálně stanovené Cvičebním řádem jednotek požární ochrany, • jistit sebe a tým ve výškách a nad volnou hloubkou předepsaným způsobem,

	• provést sebezáchranu z výšky předepsaným způsobem v případě bezprostředního ohrožení.
C Požární prevence	JE SEZNÁMEN: • se základními úkoly státního požárního dozoru, • s dokumentací zdolávání požáru, • s rozdělením stavebních hmot a konstrukcí z hlediska požárně technických vlastností, • s požárně bezpečnostními zařízeními (např. EPS, SHZ, ZOTK). ZNÁ: • zařízení pro zásobování požární vodou (např. výtokové stojany, hydranty), • význam požárních úseků a uzávěrů, • význam vnějších a vnitřních zásahových cest, • druhy únikových cest, jejich značení a způsob jejich odvětrávání, • rozdíl mezi běžným, evakuačním a požárním výtahem a možností jejich bezpečného použití při zásahu, • zásady ochrany stop a důkazů pro zjišťování příčin vzniku požárů.
D Požární taktika	JE SEZNÁMEN: • s dělením hořlavých látek a charakterem jejich nebezpečí, • s teorií hoření a hašení, • s obvyklou konstrukcí dveří a oken, mříží, rolet a zámků používaných v objektech. ZNÁ: chování požáru (podmínky rozvoje, cesty šíření, ...), způsoby a metody zdolávání požárů, principy hašení, obvyklé způsoby kombinovaného hašení, • vlastnosti a možnosti použití standardně používaných hasebních látek (jednotkou PO, kde je zařazen), • povinnosti, úkoly a oprávnění hasiče v operačním řízení, • předurčený hasební obvod a je zde schopen navigovat jednotku PO, jak pronikat do objektů a jednotlivých prostor stanoveným postupem, • způsoby a metody provádění záchrany osob a značení prohledaných prostor, • způsoby a metody záchrany zvířat, • způsoby a metody odchytu obtížného hmyzu, • způsoby otevírání konstrukcí stropů, stěn, podlah a střech bez nepřiměřených škod, • postupy vyhledávání skrytých ohnisek požáru pomocí k tomu určených technických prostředků, způsoby provádění záchranných prací na zamrzlých vodních plochách, UMÍ: používat prostředky využívané ke snižování škod způsobených hasebními látkami, provádět záchranné práce s přítomností nebezpečných látek. OVLÁDÁ: • obvyklé způsoby pohybu na místě požáru a je schopen vykonávat pohyb bez možnosti vizuálního kontaktu s okolním prostředím a využívat k tomu obvykle používané věcné prostředky.

E Věcné prostředky	JE SEZNÁMEN: • se stejnokrojovým řádem, • s ostatními věcnými prostředky. ZNÁ: • druhy, vlastnosti a funkce, místo uložení, správný postup (včetně nouzového) použití a jemu stanovené ošetření vybraných věcných prostředků pro funkci hasič, kterými jsou zejména hasicí přístroje, dýchací přístroje, ochranné prostředky jednotlivce, komunikační prostředky, seskokové matrace, záchranné tunely, přenosné žebříky, ruční a hydraulické vyprošťovací zařízení, pneumatické vaky, základní prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou, prostředky pro práci na vodě, prostředky pro práci s nebezpečnými látkami, přenosný ventilátor, pomocné čerpadlo, přívodní, výtlačné a pomocné příslušenství, pěnotvorné příslušenství, • druhy, vlastnosti a funkce, místo uložení, správný postup použití a jemu stanovenou údržbu ručního náradí, • důvody, pro které se věcné prostředky nesmí použít.
F Technický výcvik	ZNÁ: • Cvičební řád jednotek požární ochrany a umí provést jemu určené činnosti, • postupy a je schopen provádět vyprošťování osob z havarovaných vozidel. UMÍ: obsluhovat plošinu AP nebo koš AŽ, • bezpečně použít základní prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou (lano, karabina, smyčka, kotvící bod, zachycovací postroj, pracovní polohovací pás, slaňovací prostředek apod.), • zajistit sám sebe proti pádu, jistit jinou osobu, provést sebezáchranu pomocí slanění na opasku – slaňovací prostředek a karabina, provést sebezáchranu nouzovými způsoby slanění, • vázat a používat základní uzly, • vyhledat a ovládat podzemní, nadzemní a nástěnné hydranty, • se ustrojít a vybavit stanoveným postupem tak, aby byl zachován čas pro výjezd příslušné jednotky PO, • upevnit, vytahovat a spouštět hadicová vedení a náradí podle stanovených postupů, • předcházet a eliminovat zpětný ráz, • aplikovat hasební látky ve všech jejich používaných modifikacích (vodní proudy kompaktní, tříštěné, vysokotlaké, pěnové proudy těžké, střední a lehké pěny atd.), • provést záchranné práce na vodní hladině.
G Předlékařská pomoc a psychologická příprava	JE SEZNÁMEN: • se systémem zdravotnické záchranné služby, • s fyziologií dýchání a účinky zplodin hoření. UMÍ: • poskytnout předlékařskou pomoc při selhání základních životních funkcí, zevním krvácení, šoku, intoxikaci, popálení a poleptání, zlomeninách, poškození zraku, termickém šoku, fyzickém vyčerpání a drobných poraněních.

*Použité zkratky:***IZS** - integrovaný záchranný systém**AŽ** - automobilový žebřík**AP** - automobilová plošina**ZOTK** - zařízení pro odvod tepla a kouře**EPS** - elektrická požární signalizace**SHZ** - samočinné hasicí zařízení.

Příloha č. 2

k Pokynu GŘ HZS ČR č. 50/2009

**NORMA ZNALOSTÍ PRO FUNKCI
VELITEL DRUŽSTVA
ve služební hodnosti inspektor**

1. Obecné požadavky na výkon práce

Úkoly stanovené jednotkám požární ochrany v § 70 zákona o PO upřesňují zejména vyhláška o jednotkách PO a Bojový řád jednotek požární ochrany.

Velitel družstva musí mít potřebné znalosti stanovené pro funkci hasič, ověřené nejméně jednoroční praxí po získání odborné způsobilosti pro tuto funkci. Musí mít také potřebné znalosti a dovednosti pro:

- vedení a řízení činnosti družstva při plnění standardních úkolů stanovených jednotkám PO, včetně organizace a provádění odborné přípravy družstva,
- řízení zásahu jednotek PO,
- koordinaci složek IZS při zásahu.

2. Požadavky na znalosti a dovednosti velitele družstva

Skupina znalostí	Požadavky potřebných znalostí a dovedností
A Organizace požární ochrany	JE SEZNÁMEN: • s dostupnými informačními zdroji a didaktickými pomůckami k provádění odborné přípravy v rámci HZS kraje, • se základními pravidly komunikace s médii, veřejností apod., • se systémem krizového řízení a ochrany obyvatelstva. ZNÁ: systém organizace a řízení požární ochrany, úkoly jednotek PO a systém plošného pokrytí, • předurčení a úkoly své jednotky PO v systému plošného pokrytí a požárního poplachového plánu kraje, • výkon služby a organizaci řízení své jednotky PO v době operačního i organizačního řízení, • zásady práce s podřízenými, zná zásady vedení a řízení pracovní skupiny (družstva), • mechanismus vzniku konfliktů na pracovišti a způsoby jejich možného předcházení a řešení, práva a povinnosti velitele jednotky PO a velitele zásahu, • práva a povinnosti fyzických a právnických osob v přímé souvislosti s řízením zásahu, princip IZS, • organizaci jednotlivých služeb v požární ochraně a vazby velitele družstva na tyto

	služby u své jednotky PO, • ustanovení řádů služeb jednotek PO, která mají vazbu na práci ve funkci velitel družstva, • povinnosti velitele družstva na úseku bezpečnosti práce, • důvody, které mohou vést k rozhodnutí nedodržet stanovené normy či postupy z hlediska bezpečnosti práce. UMÍ: • organizovat a provádět odbornou a fyzickou přípravu družstva, k tomu připravovat podklady pro požadovanou dokumentaci, • vést jemu určenou dokumentaci a evidenci.
C Požární prevence	ZNÁ: • účel a funkci požárně dělících konstrukcí a požárně bezpečnostních zařízení (např. EPS, SHZ, ZOTK). UMÍ: • používat dokumentaci zdolávání požáru.
D Požární taktika	JE SEZNÁMEN: • s úkoly operačního a informačního střediska. ZNÁ: • organizaci řízení zásahu a doporučené úrovně řízení s ohledem na vyhlášené stupně poplachu, • taktické postupy při provádění průzkumu, záchraně osob, zvířat i majetku a taktické postupy při zdolávání standardních mimořádných událostí a mimořádných událostí, na které je jednotka PO předurčena, • kriteria a způsoby vyhlášení stupňů požárního poplachu i stupňů poplachu IZS, • úkoly a oprávnění velitele zásahu, • dělení hořlavých látek a charakter jejich nebezpečí, • základy teorie hoření a hašení, • výpočet sil a prostředků potřebných pro hašení požáru, • hasební obvod jednotky PO, • způsoby provádění dálkové dopravy vody a její výpočet, • stanovené postupy při předávání místa zásahu včetně stanovení opatření nutných k odstranění nebezpečí opětovného vzniku požáru. UMÍ: • vyhodnotit situaci na místě zásahu a po průzkumu určit nasazení jednotky PO, síly a prostředky potřebné ke zdolání mimořádné události, • organizovat a řídit družstvo při zásahu, • řídit zásah jednotek PO, • koordinovat složky IZS při zásahu, • se orientovat v terénu, mapách a schématech, odhadovat vzdálenosti a převýšení, • organizovat spojení v místě zásahu a mezi místem zásahu a operačním a informačním střediskem, • stanovit nebezpečnou zónu s ohledem na druh nebezpečné látky a situaci na místě zásahu, • aplikovat stanovené postupy pro identifikaci nebezpečné látky, • zpracovat zprávu o zásahu.

E Věcné prostředky	ZNÁ: • povolené kombinace výstrojních součástí dle výstrojního předpisu, • základní takticko-technické parametry a taktické postupy nasazení požární techniky a věcných prostředků své jednotky PO.
F Technický výcvik	UMÍ: • aplikovat Cvičební řád jednotek požární ochrany - technický výcvik na činnost družstva. OVLÁDÁ: • práci na PC.

G Předlékařská pomoc a psychologická příprava	JE SEZNÁMEN: • se základními zásadami „medicíny katastrof“, • s možnostmi využití psychologické služby HZS ČR, • s postupy při záchraně osob z hlediska jejich reagování v situacích masivní psychické zátěže (zejména hluboký emoční otřes, panické stavy, dezorientace, dezintegrace, sebevražedné úmysly a jednání, agresivní chování a jednání). ZNÁ: • systém územně příslušné zdravotnické záchranné služby včetně letecké záchranné služby, • mechanismus možného vzniku posttraumatické stresové poruchy u hasiče a umí rozeznat první varující příznaky této poruchy.
--	--

Příloha č. 3
k Pokynu GŘ HZS ČR č. 50/2009

NORMA ZNALOSTÍ PRO FUNKCI HASIČ-STROJNÍK ve služební hodnosti asistent

1. Obecné požadavky na výkon práce

Úkoly stanovené jednotkám požární ochrany v § 70 zákona o PO upřesňují zejména vyhláška o jednotkách PO a Bojový řád jednotek požární ochrany.

Hasič-strojník musí mít potřebné znalosti a dovednosti stanovené pro funkci hasič, musí být držitelem řidičského oprávnění skupiny C a skupiny E s prokazatelnou dovedností v řízení motorových vozidel (nebo v souladu s interním aktem řízení⁹ podle hmotností třídy vozidla i pouze skupiny B) a musí splňovat ustanovení dalších předpisů¹⁰. Musí mít také potřebné znalosti a dovednosti pro:

- a) používání, obsluhu a udržování v provozuschopném stavu prostředků strojní služby příslušné jednotky PO, v níž je zařazen, a k jejichž používání je služebním funkcionářem nebo jinou oprávněnou osobou určen (dále jen „určené prostředky“),
- b) taktiku nasazení určených prostředků,
- c) zásobování požární vodou.

2. Požadavky na znalosti a dovednosti strojníka

Skupina znalostí	Požadavky potřebných znalostí a dovedností
A Organizace požární ochrany	JE SEZNÁMEN: • s úkoly strojní služby v požární ochraně, • s dokumentací strojní služby vedené u jednotky PO (v písemné, popř. i v elektronické podobě) a umí vést evidenci a záznamy o provozu, kontrolách a zkouškách určených prostředků. ZNÁ: • organizaci řízení své jednotky PO s vazbou na funkci strojník v době operačního i organizačního řízení, • ustanovení předpisů majících vztah k používání určených prostředků, • ustanovení předpisů majících vazbu na výkon funkce strojník, zejména - vybraná ustanovení vyhlášky o jednotkách PO, - Řádu strojní služby HZS ČR, jde-li o příslušníka HZS ČR, - dopravně provozního řádu, - vybraná ustanovení zákona o technické způsobilosti vozidel pro provoz po pozemních komunikacích.

⁹ Pokyn generálního ředitele HZS ČR a ustanovení náměstka ministra vnitra č. 36/2003 k provádění odborné přípravy a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků, ve znění Pokynu generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 38/2005.

¹⁰ Například § 37 odst. 2 písm. d) a e) vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

Řád strojní služby HZS ČR, jedná-li se o příslušníka HZS ČR, profesní způsobilost řidiče podle zákona č. 247/2000 Sb., zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel podle zákona č. 361/2000 Sb., fyzická a zdravotní způsobilost podle § 15 zákona č. 361/2003 Sb. a vyhláška č. 393/2006 Sb., o zdravotní způsobilosti, ve znění vyhlášky č. 407/2008 Sb., jde-li o příslušníka HZS ČR, a zdravotní způsobilost podle nařízení vlády č. 352/2003 Sb., jde-li o zaměstnance HZS podniku nebo člena SDH obce, nebo SDH podniku.

B Bezpečnost práce	JE SEZNÁMEN: • s nejčastějšími příčinami dopravních nehod požárních automobilů. ZNÁ: • ustanovení předpisů bezpečnosti práce majících vazbu na výkon funkce strojník zejména - Řádu strojní služby HZS ČR, jde-li o příslušníka HZS ČR, - nařízení vlády č. 168/2002 Sb., kterým se stanoví organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky, • bezpečné postupy pro používání určených prostředků v rozsahu stanoveném v návodu k obsluze, • bezpečnostní limity pro používání určených prostředků a důvody, pro které je zakázáno určené prostředky používat, • bezpečnostní zásady stanovené pro řidiče a osádku při výjezdu a jízdě k zásahu, • příčiny, které snižují schopnost řidiče k řízení vozidel, • bezpečnostní zásady stanovené pro jízdu vozidly, která patří do jemu určených prostředků (dále jen „určená vozidla“), • zásady pro jízdu vozidlem uplatňujícím právo přednostní jízdy, • zásady bezpečné a defenzivní jízdy, • faktory, které ovlivňují možnost vzniku kritické jízdní situace, • bezpečnostní zásady pro ustavení určených vozidel (např. v blízkosti troleje, při dopravní nehodě na dálnicích).
D Požární taktika	JE SEZNÁMEN: • s parametry čerpacích stanovišť, přístupových komunikací a nástupních ploch. ZNÁ: • taktické zásady pro umístění určených vozidel na místě zásahu, zejména - u požáru, - u zásahu za přítomnosti nebezpečné látky, - u dopravní nehody, • způsoby dodávky a dopravy vody, • způsoby připojování určených vozidel na zdroje požární vody, na požární potrubí a na polostabilní hasící zařízení, • místa v předurčeném hasebním obvodu, která omezují možnost průjezdu určených vozidel z hlediska snížené nosnosti komunikace, snížené výšky nebo šířky průjezdného profilu komunikace nebo jinou překážkou.
E Věcné prostředky	JE SEZNÁMEN: • se základními parametry pneumatik určených vozidel a s příčinami jejich poškození nebo neúměrného opotřebení, zná zásady huštění pneumatik a postupy stanovené při jejich výměně, • s konstrukcí hlavních skupin podvozků, agregátů a nástaveb požárních automobilů a s nejčastějšími příčinami poruch. ZNÁ: • základní takticko-technická data určených prostředků, • provozní náplně určených prostředků a opatření prováděná k zabezpečení jejich celoročního provozu, • způsob vlečení určených vozidel a způsoby nouzového dojetí.

	UMÍ: • používat a obsluhovat přidělená opravárensko-diagnostická zařízení a zařízení nezbytná pro provoz určených prostředků; jedná se například o - kontrolu stavu akumulátorů a pneumatik, - udržování určených prostředků v pohotovostním stavu, - odtah výfukových spalin z garáží, - otevírání garážových vrat (včetně nouzového způsobu).
F Technický výcvik	ZNÁ: • činnosti stanovené strojníkovi Cvičebním řádem jednotek požární ochrany - technický výcvik. UMÍ: • připojovat určené prostředky na zdroje požární vody, požární potrubí a polostabilní hasící zařízení, • obsluhovat určené prostředky, • obsluhovat určené prostředky nouzovým způsobem, • řídit určená vozidla při normálních i ztížených podmínkách a je schopen aplikovat zásady bezpečné a defenzivní jízdy, • stanoveným postupem vléci nepojízdná vozidla, • určená vozidla připravit k výjezdu a bezpečně s nimi ze stanice vyjet, • po ukončení zásahu určené prostředky uvést do akceschopného stavu.

Příloha č. 4
k Pokynu GŘ HZS ČR č. 50/2009

**NORMA ZNALOSTÍ PRO FUNKCI
HASIČ-TECHNIK CHEMICKÉ SLUŽBY
ve služební hodnosti vrchní asistent**

1. Obecné požadavky na výkon práce

Úkoly stanovené jednotkám požární ochrany v § 70 zákona o PO upřesňují zejména vyhláška o jednotkách PO a Bojový řád jednotek požární ochrany.

Hasič-technik chemické služby má potřebné znalosti a dovednosti stanovené pro funkci hasič, je absolventem kurzu „Chemická služba (T-CHS A)“ a v závislosti na předurčenosti jednotky PO, v níž je zařazen, je absolventem dalších specializačních kurzů a odborně zaměřených IMZ, např. „Radiální ochrana“, „Dekontaminace hasičů“, „Zásady zásahu v prostoru kontaminovaném bojovými chemickými látkami“ a splňuje ustanovení dalších předpisů¹⁾. Má také potřebné znalosti a dovednosti pro:

- a) používání, obsluhu a udržování v provozuschopném stavu prostředků chemické služby příslušné jednotky PO, v níž je zařazen, a k jejichž používání je služebním funkcionářem nebo jinou oprávněnou osobou určen (dále jen „určené prostředky“),
- b) taktiku nasazení určených prostředků,
- c) poskytování informační podpory veliteli zásahu při mimořádných událostech s výskytem nebezpečných látek a ionizujícího záření,
- d) detekci nebezpečných látek a ionizujícího záření,
- e) dekontaminaci hasičů, příslušníků a členů složek IZS a věcných prostředků.

¹⁾ Např. § 37 odst. 2 písm. d) a e) vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

Řád chemické služby HZS ČR a zdravotní způsobilost podle vyhlášky č. 393/2006 Sb., jde-li o příslušníka HZS ČR, a zdravotní způsobilost podle nařízení vlády č. 352/2003 Sb., jde-li o zaměstnance HZS podniku nebo člena SDH obce, nebo člena SDH podniku.

2. Požadavky na znalosti a dovednosti hasiče technika chemické služby

Skupina znalostí	Požadavky potřebných znalostí a dovedností
A Organizace požární ochrany	ZNÁ: • úkoly chemické služby v požární ochraně, • organizaci řízení své jednotky PO s vazbou na funkci hasič technik chemické služby v době operačního i organizačního řízení, • požadavky na řešení úkolů jednotkami PO při mimořádných událostech s výskytem nebezpečných látek (úkoly předurčených jednotek „Z“, „S“ a „O“), • ustanovení právních předpisů a technických norem, mající vztah k používání určených prostředků, • ustanovení předpisů mající vazbu na výkon funkce hasič technik chemické služby, zejména vybraná ustanovení vyhlášky o jednotkách PO, Řád chemické služby HZS ČR, jde-li o příslušníka HZS ČR. UMÍ: • pracovat s dokumentací chemické služby vedenou u jednotky PO (v písemné, popř. i v elektronické podobě) a vést evidenci a záznamy o provozu, kontrolách, údržbě a zkouškách určených prostředků.
B Bezpečnost práce	ZNÁ: • základní ustanovení předpisů bezpečnosti práce mající vazbu na výkon funkce hasič technik chemické služby zejména - Řád chemické služby HZS ČR, jde-li o příslušníka HZS ČR, - nebezpečí ionizujícího záření (např. Metodický list č. N4 Nebezpečí ionizujícího záření Bojového řádu jednotek požární ochrany), - zásahy s přítomností nebezpečných látek (např. Metodický list č. L7 Dekontaminace zasahujících hasičů Bojového řádu jednotek požární ochrany), - nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ve znění pozdějších předpisů, - nařízení vlády č. 26/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na tlaková zařízení, ve znění nařízení vlády č. 621/2004 Sb., - vyhlášky č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně, ve znění vyhlášky č. 499/2005 Sb., • definice nebezpečných látek, jejich základní vlastnosti a hlavní ohrožující účinky při haváriích s výskytem nebezpečných látek a ionizujícího záření, • maximální doporučené doby pobytu hasičů v protichemickém ochranném oděvu, • zásady evidence příslušníků HZS ČR vystavených působení nebezpečných látek, • bezpečnostní limity pro používání určených prostředků a důvody, pro které je zakázáno určené prostředky používat, • grafické a písemné symboly nebezpečnosti a bezpečnostní značky podle ADR a RID a podle zákona o nebezpečných látkách a nebezpečných chemických přípravcích. UMÍ: • rozdělit nebezpečné látky podle zákona o nebezpečných chemických látkách a nebezpečných chemických přípravcích a podle ADR, stanovit limity pro omezování ozáření zasahujících osob, vyhledat NPK-P a PEL. OVLÁDÁ: • bezpečné postupy pro používání určených prostředků v rozsahu stanoveném v návodu k obsluze,

	• stupně ochrany zasahujících hasičů v místě zásahu.
D Požární taktika	ZNÁ: • způsob označování obalů a balení nebezpečných látek, způsob identifikace nebezpečných látek na základě údajů (název, číslo CAS, UN kód, Kemlerův kód, HAZCHEM kód, označování obalů, R a S věty, bezpečnostní list). UMÍ: • rozdělit radiační události z hlediska zásahu, • poskytnout informační podporu veliteli zásahu pro identifikaci nebezpečných látek (s využitím např. HAZCHEM kód, Kemlerův kód, DIAMANT, TRINS, databáze nebezpečných látek), • aplikovat dekontaminační činidla na průmyslové nebezpečné chemické látky, B-agens, bojové chemické látky a k dezaktivaci, míchání jejich směsí a roztoků a výpočet koncentrací, • provádět odběr vzorků pro potřeby laboratorního rozboru. OVLÁDÁ: • taktiku zásahu s přítomností nebezpečných látek (organizace místa zásahu, vymezení zón v místě zásahu, nebezpečná zóna, bezpečnostní zóna, vnější zóna, zóna ohrožení, týlový prostor, nástupní prostor, činnost hasičů v nebezpečné zóně, dekontaminační prostor), • režim činnosti v kontaminovaném prostředí, • provedení chemického a radiačního průzkumu, • provedení detekce chemických látek, bojových chemických látek a ionizujícího záření, • způsob dekontaminace hasičů, techniky, věcných prostředků a osob, problematiku zavlečené (druhotné) kontaminace a způsob likvidace odpadních vod po dekontaminaci.
E Věcné prostředky	JE SEZNÁMEN: • s potápěčskými dýchacími přístroji, • s hlavními zásadami principu a funkce vysokotlakých kompresorů na vzduch a kyslík. ZNÁ: • základní takticko-technická data určených prostředků, • rozsah a termíny provozních kontrol a revizí určených prostředků, • způsob ošetřování, údržby a skladování určených prostředků, • pracovní postupy uživatelských a provozních kontrol a zkoušek určených prostředků, • obecné zásady používání věcných prostředků chemické služby, • konstrukci, značení a plnění tlakových láhví stlačeným vzduchem, kyslíkem a směsmi. UMÍ: • použít filtrační a hadicové dýchací prostředky a jejich rozdělení, • použít záchranné křísící přístroje pro potřeby podpurné inhalace, • použít protichemické ochranné oděvy, • použít detekční prostředky pro - detekci nebezpečných toxických a hořlavých par, plynů a kapalin, - detekci bojových chemických látek, - detekci tepla, • použít prostředky pro dekontaminaci hasičů, techniky a osob (hromadná dekontaminace osob, je-li jednotka PO těmito prostředky vybavena). OVLÁDÁ: použití dýchací techniky (dle platných norem a předpisů).

F Technický výcvik	UMÍ: obsluhovat určené prostředky, obsluhovat určené prostředky nouzovým způsobem, • po ukončení zásahu určené prostředky uvést do akceschopného stavu, • aplikovat Řád chemické služby HZS ČR a vybraná ustanovení Cvičebního řádu jednotek požární ochrany – technický výcvik ve vazbě na chemickou službu na činnost příslušníků zařazených v jednotce PO. OVLÁDÁ: • činnosti stanovené pro hasiče technika chemické služby Cvičebním řádem jednotek požární ochrany - technický výcvik, • přípravu dekontaminačních směsí.
---	---

Příloha č. 5
k Pokynu GŘ HZS ČR č. 50/2009

**NORMA ZNALOSTÍ PRO FUNKCI
TECHNIK CHEMICKÉ SLUŽBY, CHEMIK
ve služební hodnosti vrchní asistent nebo inspektor nebo vrchní inspektor**

1. Obecné požadavky na výkon práce

Úkoly stanovené jednotkám požární ochrany v § 70 zákona o PO upřesňují zejména vyhláška o jednotkách PO a Bojový řád jednotek požární ochrany.

Technik chemické služby, chemik (dále jen „chemik“) má středoškolské nebo úplné střední odborné vzdělání chemického směru nebo vysokoškolské vzdělání chemického nebo technického směru a má potřebné znalosti a dovednosti stanovené pro tuto funkci. Funkce chemika je stanovena pro opěrné body HZS ČR předurčené na likvidaci nebezpečných látek. Chemik je absolventem specializačního kurzu „Radiální ochrana“, zdokonalovacího kurzu „Dekontaminace, monitorování a odběr vzorků nebezpečných chemických látek“ a odborně zaměřeného instrukčně metodického zaměstnání „Dekontaminace hasičů“. Má rovněž potřebné znalosti a dovednosti pro:

- a) používání, obsluhu a udržování v provozuschopném stavu prostředků chemické služby příslušné jednotky PO, v níž je zařazen, služebním funkcionářem nebo jinou oprávněnou osobou určen (dále jen „určené prostředky“),
- b) zajišťování výběru a využití nejsložitějších určených prostředků při složitých zásazích, havarijních a vyprošťovacích pracích,
- c) zpracování metodiky provozu určených prostředků,
- d) zásahy v prostoru kontaminovaném nebezpečnými látkami,
- e) taktiku nasazení určených prostředků,
- f) poskytování informační podpory veliteli zásahu,
- g) detekci nebezpečných látek a ionizujícího záření,
- h) dekontaminaci hasičů, příslušníků a členů složek IZS a věcných prostředků.

2. Požadavky na znalosti a dovednosti chemika

Skupina znalostí	Požadavky potřebných znalostí a dovedností
A Organizace požární ochrany	ZNÁ: - organizaci řízení své jednotky PO v operačním řízení s vazbou na funkci chemika, - ustanovení předpisů s vazbou na výkon funkce chemika, zejména vybraná ustanovení vyhlášky o jednotkách PO a Řádu chemické služby HZS ČR, - požadavky na řešení úkolů jednotkami PO při mimořádných událostech s výskytem nebezpečných látek (úkoly předurčených jednotek „Z“, „S“ a „O“).
B Bezpečnost práce	JE SEZNÁMEN: - se základními právními předpisy souvisejícími s požární ochranou (např. zákon o požární ochraně, zákon o IZS) a ochranou životního prostředí (např. zákon o vodách, zákon o odpadech, zákon o ochraně ovzduší). ZNÁ: - rozdělení nebezpečných látek podle zákona o nebezpečných chemických látkách a chemických přípravcích a podle ADR a RID, - základní ustanovení předpisů bezpečnosti práce s vazbou na výkon funkce chemika zejména - Řádu chemické služby HZS ČR, - Bojového řádu jednotek požární ochrany, - vyhlášky č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně, ve znění vyhlášky č. 499/2005 Sb., - definice nebezpečných látek, jejich základní vlastnosti a hlavní ohrožující účinky při haváriích s výskytem nebezpečných látek, - maximální doporučené doby pobytu hasičů v protichemickém ochranném oděvu, - hodnoty efektivních dávek jako limity pro omezování ozáření zasahujících osob, - bezpečnostní limity pro používání určených prostředků a důvody, pro které je zakázáno určené prostředky používat, - grafické a písemné symboly nebezpečnosti podle zákona o nebezpečných chemických látkách a chemických přípravcích, popř. GHS a bezpečnostní značky podle ADR a RID, - zásady chování v prostředí kontaminovaném nebezpečnými chemickými látkami, bojovými chemickými látkami, B-agens, infekčními látkami, radioaktivními látkami nebo dalšími zdroji ionizujícího záření, - zásady dekontaminace, organizaci dekontaminačního pracoviště, způsoby a postupy provádění dekontaminace, - chemické názvosloví. UMÍ: vyhledat NPK-P a PEL, - základní chemické výpočty (stechiometrie, koncentrace, převody jednotek, směšovací rovnice apod.). OVLÁDÁ: - bezpečné postupy pro používání určených prostředků v rozsahu stanoveném v návodu

	k obsluze, • stupně ochrany zasahujících hasičů v místě zásahu.
--	--

D Požární taktika	ZNÁ: • způsob označování nákladů, obalů a balení nebezpečných látek, způsob identifikace nebezpečných látek na základě údajů ADR, RID a zákona o chemických látkách a chemických přípravcích, popř. evropské legislativy GHS, • zásady a principy určování vlastností nebezpečných chemických látek, • problematiku zavlčené (druhotné) kontaminace a způsob likvidace odpadních vod po dekontaminaci. UMÍ: • rozdělit radiační události z hlediska zásahu, • poskytnout informační podporu veliteli zásahu pro identifikaci nebezpečných látek s využitím databáze nebezpečných látek, symbolů nebezpečnosti, bezpečnostních značek apod., • interpretovat naměřená data do návrhů protichemických nebo radiačních opatření, • aplikovat dekontaminační činidla používaná u HZS ČR na nebezpečné chemické látky, B-agens, bojové chemické látky a k dezaktivaci,
--	---

	• provádět odběr vzorků pro potřeby laboratorního rozboru. OVLÁDÁ: • taktiku zásahu s přítomností nebezpečných látek (organizace místa zásahu, vymezení zón v místě zásahu, činnost hasičů v nebezpečné zóně, dekontaminační prostor), • zásady zásahu a režim činnosti v prostoru kontaminovaném nebezpečnými látkami, • taktiku zásahu na vodě, • provedení chemického a radiačního průzkumu s použitím určených prostředků monitorování, provádění detekce, popř. charakterizace, identifikace nebo stanovení nebezpečných chemických látek, bojových chemických látek a detekci ionizujícího záření, • způsob dekontaminace hasičů, osob a techniky.
E Věcné prostředky	ZNÁ: • rozdělení a použití dýchací techniky. UMÍ: • použít určené prostředky, • použít filtrační dýchací prostředky, popř. hadicové dýchací prostředky, • použít záchranné křísící přístroje pro potřeby podpůrné inhalace, • použít protichemické ochranné oděvy, • použít prostředky určené k radiačnímu a chemickému průzkumu (dozimetry, radiometry, - detekční přístroje chemických látek, analyzátory apod.), • použít prostředky pro dekontaminaci hasičů, osob a techniky. OVLÁDÁ: použití dýchací techniky (dle platných norem a předpisů).
F Technický výcvik	ZNÁ: • metodiku odběru plyných, kapalných a pevných vzorků, • druhy dekontaminačních činidel, které se používají u HZS ČR, • metodiky měření koncentrace plynů a par v ovzduší (s ohledem na jejich molekulovou hmotnost), • druhy a taktiku použití sorbentů. UMÍ: obsluhovat určené prostředky, obsluhovat určené prostředky nouzovým způsobem. OVLÁDÁ: • přípravu a aplikaci dekontaminačních roztoků či směsí.

Část II.

O z n á m e n í

ředitele odboru IZS a výkonu služby MV-generálního ředitelství HZS ČR

MV-generální ředitelství HZS ČR v předchozím období vydalo teze (témata) odborné přípravy pro funkci:

- a) hasič - uveřejněno v části II. Sbírky interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 17/2003,

- b) velitel družstva - uveřejněno v části II. Sbírky interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 48/2003,
- c) strojník - uveřejněno v části II. Sbírky interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR č. 12/2008.

Tyto teze zůstávají nadále v platnosti.

plk. Dr. Ing. Zdeněk Hanuška v. r.
ředitel odboru IZS a výkonu služby

O z n á m e n í **náměstka generálního ředitele HZS ČR pro IZS a operační řízení**

Na základě Pokynu generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 47/2005, kterým se stanoví základní zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek požární ochrany a příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR, vyhlašuji:

- 1. Témata, která mají být v roce 2010 proškolená v rámci pravidelné odborné přípravy příslušníků jednotek HZS krajů a zaměstnanců jednotek HZS podniků a na úseku operačního řízení**

Název tématu	H, SH	VD VČ VDS	ŘD	strojnici a technici strojní služby	technici spojové služby	technici chemické služby	technici technické služby	L, LZ	OPIS
Příprava obsluh programu Centrum – pravidelné přezkoušení po 2 letech (podle expirace oprávnění)									A
Komunikace v jednotce PO	A			A		A	A		
Možné způsoby spojení a komunikace		A							
Rádiová komunikace u HZS kraje, HZS ČR a v rámci spolupráce IZS, obsluha terminálů PEGAS (zejména FMS, VFADR)		A	A		A				A
Seznámení s aktuálním havarijním plánem kraje a vnějšími havarijními plány		A	A						A
Seznámení s aktuálním požárním poplachovým plánem kraje včetně poplachového plánu IZS		A	A						A
Seznámení s dohodami o plánované pomoci na vyžádání při provádění záchranných a likvidačních prací jednotkami HZS krajů		A	A						A
Metodické listy Bojového řádu jednotek PO a Cvičebního řádu jednotek PO ***	A	A	A	A	A	A	A		A
Seznámení s typovou činností složek IZS při společném zásahu STČ 08/IZS u dopravní nehody	A	A	A	A	A	A	A		A
Seznámení s typovou činností složek IZS při společném zásahu STČ 09/IZS u mimořádné události s velkým počtem raněných a obětí	A	A	A	A	A	A	A		A
Seznámení s typovou činností složek IZS při společném zásahu STČ 10/IZS při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici	A	A	A	A	A	A	A		A
Informace o kontrolách dokumentace zdolávání požárů, které probíhají v letech 2009-2010		A							
Informace o kontrolách lesů národních parků, které proběhnou v roce 2010		A	A						
Seznámení s Pokynem č. 47/2008 („optimalizace ZPP“) a jeho naplňování	A	A	A	A	A	A	A		A
Součinnostní dohoda s Policií ČR o zajištění koordinovaného postupu při vyšetřování požárů na území České republiky (č.j. PO-157/PRE-2005)		A	A						A

[illegible]

podmínkách požární ochrany staveb									
Nový pokyn, který nahradí Pokyn GŘ HZS ČR a NMV č. 9/2003 ke zjišťování příčin vzniku požárů		A	A						A
Nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky požární bezpečnosti při provozu komínů, kouřovodů a spotřebičů paliv, které nahradí vyhlášku č. 111/1981 Sb., o čištění komínů	A	A	A	A	A	A	A		A
Použití požární techniky v nouzových režimech				A					
Školení obsluhovateli výškové požární techniky dle návodů výrobce				A					
Vybavení požární techniky v souladu s certifikáty, nebo technicko-přejímacími podmínkami				A					
Kontroly provozuschopnosti věcných prostředků požární ochrany							A		
Používání osobního dozimetru SOR/R022 v jednotce PO						A			
Používání a obsluha zásahového dozimetru UltraRadiac URAD-115						A			
Seznámení s novým pokynem, kterým se stanoví pravidla statistického sledování událostí a dokumentace o vedení zásahů		A	A						A
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci ve výšce a zásahové činnosti ve výškách a nad volnou hloubkou, EDICE SPBI Spektrum č. 58 (seznámení s publikací)		A						A	
Nařízení MV č. 49/2009, kterým se upravuje poskytování letecké podpory policejními vrtulníky		A	A					A	A
Pokyn GŘ HZS ČR č. 36/2009, kterým se stanoví postup pro vyžadování a zapojení vrtulníků PČR LS, vybraných útvarů AČR a nestátního provozovatele DSA, a.s., v rámci IZS a pravidla výcviku a provádění záchranných prací leteckými záchranáři HZS ČR		A	A					A	A
Směrnice pro vyžadování a zapojení vrtulníků AČR v rámci IZS (č.j. MV-79300-1/PO-2008)		A	A					A	A
Použití postrojů pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou (Zařazení činností ve výšce a nad volnou hloubkou do režimů)		A						A	
** Organizace spojení a komunikace		A							

Název tématu	H, SH	VD VČ VDS	ŘD	strojnici a technici strojní služby	technici spojové služby	technici chemické služby	technici technické služby	L, LZ	OPIS
** Organizace místa zásahu		A							
** Odborná a fyzická příprava		A							
** Zjišťování příčin vzniku požáru		A	A						
** Záchranné práce při živelních pohromách		A	A						
* Práva a povinnosti	A								
* Nastupování do vozidla při výjezdu	A			A					

Legenda:

- * Cíle pravidelné odborné přípravy tohoto tématu blíže specifikují TEZE (témata) odborné přípravy pro funkci hasič č.j. PO-1331/IZS-2003, uveřejněné ve Sbírce interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra - částka 17 ze dne 15.4.2003, kterým se stanovují normy znalostí hasičů. Normy znalostí jsou zveřejněny na stránkách MV-generálního ředitelství HZS ČR na internetové adrese <http://www.hzscr.cz>.
- ** Cíle pravidelné odborné přípravy tohoto tématu blíže specifikují TEZE (témata) odborné přípravy pro funkci velitel družstva č.j. PO-3426/IZS-2003, uveřejněné ve Sbírce interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra - částka 48 ze dne 18. 11. 2003.
- *** Metodické listy Bojového řádu jednotek PO a Cvičebního řádu jednotek PO jsou zveřejněny na stránkách MV-generálního ředitelství HZS ČR na internetové adrese <http://www.hzscr.cz>.
- **** Navazující odbornou přípravu v rozsahu minimálně 16 hodin provádět v souladu s dopisem č.j. MV-42134-1/PO-2008, pravidelná odborná příprava ve vyprošťování zraněných osob z havarovaných vozidel, ze dne 13. 5. 2008.

A - provádění tématu
 VD - velitel družstva
 VČ - velitel čety
 VDS - velící důstojník směny
 H - hasič
 L - lezec

ŘD - řídicí důstojník
 OPIS - příslušníci zařazení na operačním a informačním středisku HZS kraje
 MPT - mobilní požární technika
 SH - starší hasič
 LZ - letecký záchranář

Poznámka: Témata uvedená ve sloupci označeném „hasiči a starší hasiči“ platí také pro strojníky.

2. Témata, která mají být v roce 2010 proškolená v rámci pravidelné odborné přípravy členů jednotek SDH obcí a členů jednotek SDH podniků

Název tématu	všichni členové	strojníci	velitelé jednotek a jejich zástupci
Komunikace v jednotce PO	A	A	
Možné způsoby spojení a komunikace			A
Úkoly jednotek PO na úseku ochrany obyvatelstva a civilní ochrany ****	A		A
Metodické listy Bojového řádu jednotek PO a Cvičebního řádu jednotek PO ***	A		
Seznámení s „Řádem výkonu služby v jednotkách PO“	A	A	A
Seznámení s „Metodikou zřizování dobrovolných jednotek PO“			A
Požárně bezpečnostní zařízení druhy a funkce – vzájemná součinnost	A	A	A
Statistika zásahů a její rozbor	A	A	A
Nařízení evropského parlamentu a rady (es) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH)			A
Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb	A	A	A
Nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky požární bezpečnosti při provozu komínů, kouřovodů a spotřebičů paliv, které nahradí vyhlášku č. 111/1981 Sb., o čištění komínů	A	A	A
Zásady defenzivní jízdy (Program snižování dopravní nehodovosti u řidičů – záchranářů HZS ČR, č.j. PO-2437/IZS-2001)		A	
Zásady chování v prostoru kontaminovaném nebezpečnými látkami	A		
Kontroly provozuschopnosti věcných prostředků požární ochrany		A	
Obecné zásady a postupy při zásazích prováděných jednotkou SDH obce/podniku			A
* Nastupování do vozidla při výjezdu jednotky PO a připojování přívěsů	A		
* Vystupování z vozidla	A		
* Ošetřování osobních ochranných prostředků	A		
* Komunikace v jednotce PO	A		A
* Pronikání do objektu (násilný vstup)	A		

Název tématu	všichni členové	strojnici	velitelé jednotek a jejich zástupci
* Dopravní a útočná hadicová vedení	A		
* Pravidla komunikace a signály	A		
Obsluha, používání a údržba motorových stříkaček a jiných agregátů		A	
Zásady bezpečné a defenzivní jízdy pro jízdu vozidlem uplatňujícím právo přednostní jízdy		A	

Legenda:

- * Cíle pravidelné odborné přípravy tohoto tématu blíže specifikují TEZE (témata) odborné přípravy pro funkci hasič č.j. PO-1331/IZS-2003, uveřejněné ve Sbírce interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra - částka 17 ze dne 15. 4. 2003, kterým se stanovují normy znalostí hasičů. Normy znalostí jsou zveřejněny na stránkách MV-generálního ředitelství HZS ČR na internetové adrese <http://www.hzscr.cz>.
- *** Metodické listy Bojového řádu jednotek PO a Cvičebního řádu jednotek PO jsou zveřejněny na stránkách MV-generálního ředitelství HZS ČR na internetové adrese <http://www.hzscr.cz>.
- **** Zabezpečuje se ve spolupráci s HZS kraje. Jednotky SDH obcí předurčené k plnění úkolů ochrany obyvatelstva a civilní ochrany (viz Učební osnovy specializačního kurzu pro velitele a velitele družstev jednotek SDH obcí – Ochrana obyvatelstva a civilní ochrana, č.j. MV-23710-1/PO-2008 ze dne 12. března 2008).

3. Mistrovství HZS ČR, která budou uspořádána v roce 2010

V rámci Hasičského záchranného sboru ČR budou podle Soutěžního řádu ¹⁾ a platných pravidel uspořádána v roce 2010 tato mistrovství HZS ČR:

- XXXIX. mistrovství ČR v požárním sportu družstev HZS ČR, které se uskuteční v Plzni,
- V. mistrovství HZS ČR ve vyprošťování osob z havarovaných automobilů,
- Mistrovství HZS ČR ve futsalu,
- Mistrovství HZS ČR v triatlonu.

Termíny a místa konání těchto mistrovství budou upřesněny v kalendáři hlavních sportovních soutěží na rok 2010.

Č.j. MV-83333-1/PO-2009

plk. Ing. František Zadina v. r.
náměstek generálního ředitele HZS ČR

¹⁾ Pokyn generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 7/2006, kterým se stanoví systém sportovních soutěží organizovaných v rámci Hasičského záchranného sboru České republiky, ve znění Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 7/2006.